

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 » — »
 Negyedévre . . . 1 » 50 »
 Egy óra . . . — » 50 »
 Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó fölso-
 lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adának
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Mélyen tisztelt közönség!

A „Pécsi Figyelő“ január hó 1-ével kezdte meg pályafutásának XXII-ik évét.

Ezen alkalommal ismét bizalommal fordulunk a nagy közönséghez, kérve, hogy azon pártfogást, támogatást és jóakaratot, mely lehetővé tette a lap eddigi fennállását, irányunkban a jövőre is fenntartani sziveskedjék. Mi nem ígérünk vásári szatócshoz sem illő reclamczik-
 kekben olyan dolgokat, melyek nem egyebek humbugnál, s a nagyközönség félrevezetésére irányulnak, hanem törekszünk tisztességes munka által bebizonyítani, hogy a lapunkat olvasó közönség pártolására érdemesek vagyunk.

Lapunk, mely kezdetben egyszer, majd kétszer s immár háromszor jelenik meg hetenkint, megmutatta élet- és fejlődésképeségét, s hogy lépést tart a korrallal és a közönségének igényeit iparkodik kielégíteni. S teszi ezt önzetlenül, a függetlenségi eszmék diadalra jutásáért, mely eszmék kell hogy minden hazafinak keblében helyet foglaljanak.

A „Pécsi Figyelő“ minden kedden, csütörtökön és szombaton jelenik meg legalább négy oldalnyi terjedelemben s mint eddig, a körülményekhez képest bővebb tartalommal is. Ezen terjedelem mellett felölel vezércikkeiben minden fontosabb politikai, társadalmi, megyei és városi kérdést s tárgyalja azt minden egyéni befolyástól függetlenül, tárgyilagosan. Kiterjed figyelme az országgyűlési és külföldi eseményekre; tárcza rovatára nagy súlyt fektet s abban csak is jót nyújt; újdonságrovata változatos és gyors értesülési, közgazdasági rovatában pedig tárgyalja a bennünket érdeklő fontosabb dolgokat. Törvénykezési rovata pedig magában foglalja a fontosabb s a közönséget is érdeklő végtárgyalásokat. Egyszóval oly lapot

nyújt az előnyösen megváltozott és újra szervezett szerkesztőség az olvasó közönségnek, mely igényeit mindenképp kielégíti.

S mindemellett a „Pécsi Figyelő“, mely sohasem volt kapzsi nyereszkedésre alapítva, az ország legolcsóbb heti lapja, mert

előfizetési ára:

egész évre . . . 6 frt
 fél évre . . . 3 frt
 negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
 1 óra . . . — 50 kr.

Egyes példány 5 kr.

Vidéki előfizetések legegyszerűbben postaltalványon küldhetők be.

Együttl hátralékosainkat is ismételve kérjük, miszerint szakítsanak hagyományos szokásaikkal s az előfizetéseket ne utólag teljesítsék.

A nagyközönség pártolását ismételve kérjük s maradunk

honnai tisztelettel
A „Pécsi Figyelő“
 (Pécsi Hírlap)
 kiadóhivatala.

Emeljünk emlékszobrot Klapka György tábornoknak!

A dicső emlékezetű 1848—49-ki szabadságharcznak alig van kimagaslóbb alakja, mint Klapka György tábornok, Komárom várának hős védelmezője. — Ő benne fényes katonai lángelmével önzetlen s rajongó hazaszeretetet párosult; Kápolna, Isaszeg, Nagy-Sarló térei hirdetik reitenthetlen vitézségét s hadvezéri képességeit, hazaszeretetét mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon önzetlen ténye, hogy rövid ideig viselt hadügyminiszteri tárczáját 1849. június havában Görgey kezébe letette csak azért, mert ezzel a fővezér létktelen hata-

lomvágyát kielégíthetni s őt a haza szent ügyének őszinte szolgálatára rábirhatni vélte.

Mint a komáromi vár hősiesség parancsnoka a gyászos emlékü világi katasztrófa után — midőn már az egész ország két nagyhatalom egyesült zsoldos seregei igája alatt görnyedett — még hat hétnél tovább lobogtatta a szabadság megtépett zászlaját s midőn a további ellentállás céltalan volta felől minden kétséget kizárólag megbizonyosodott, a kezére bizott várórség részére a diadalittas ellenségtől a megadásnak oly diszes feltételeit biztosította, minők legyőzött ellenfélnek még alig jutottak osztályrészül.

Történelmünk e kiváló alakja szegényül, elhagyatottan hunyt el s a méltatlan, törpe utódok titokban, lopva szállították hült tetemeit az örök nyugalom helyére, de a magyar nemzet — melyből még nem halt ki a nagyjai iránti kegyelet és hála érzete — nem tűrheti, hogy ezzel dicső hadvezérének emléke is eltemetve maradjon; ha a nemzeti eszmék iránt érzéketlen magyar kormány Bécs felé való kacsinthatása közben meg is feledkezett a kötelességekről, melyekkel a hősnek életében s halála után tartozott, a nemzet meg fogja dicsőíteni emlékét a dicsőnek, hogy a maiaknál méltóbb utódok egykoron hasonló erényekre buzduljanak láttára.

A lelkes hazafiak egy kis csapata emlékét készült emelni Klapka György tábornoknak az általa oly hősiesség védett Komáromban nemzeti közadakozás filléreiből. Szívből üdvözljük e hazafias vállalkozást s következőkben közöljük a szoborbizottság felhívását:

„Dicső szabadságharcunk egyik legfényesebb alakjának, Klapka tábornoknak, jeltelen sirjára híván fel honfitársaink figyelmét, egy felállítandó siremlék költségeire való gyűjtés megindításakor oly széles

A „Pécsi Figyelő“ tárczaja.

Jókai.*)

Csodát beszél a szent könyv! Gileádban
 A balzsam ontó szent föld közepén
 Forrás fakadt. Hullámozó áradásban
 Dagad fel habja s gazdag, ur s szegény
 Tódul feléje, hús hullámát lesve,
 Mely enyhülést és gyógyulást fakaszt,
 S a szomjas földre száll, mint hűvös este,
 S homok fölött teremt örök tavaszt!

S nő, nő az ár... Folyóvá nőtt idővel,
 Melybe leszállt az Úr, a Messiás,
 Hogy Jánossal a szent keresztelével
 Meghajtsa térdét, hív alázkodás,
 S fölötté hófehéren megjelenjen
 A szent galamb, kit várnak anyyan,
 S egy szózat zengjen át a tiszta mennyen:
 „Im ez az én szerelmes hű fiam!“

... Igéret földé! Ezredéves szent föld!
 Magyar hazám! Te benned is fakadt
 Gyógyító balzsamúl, mely áldva eltölt,
 Csoda forrás e századév alatt!
 A költő lelkét érinté az Isten,
 S megindult mint növekvő, szent folyó,
 Az alkotások árja, sziveinkben
 Virágnnyító, tavaszt megalkotó!

S tódult feléje ur, szegény, meritvén
 Reményt a csüggedésben, édeset,
 Mikor a harcztakarta égbolt ivén
 Szívárványt még hiába keresett,
 Mikor negyvennyolcz csataordítása
 Halálhőrgésbe fult, — jer és csodáld:
 Ő rejtett könynyel, hogy senki se lássa,
 Fölrázta ezt a szörnnyü tetszhalált. —

Fülébe súgva alvó nemzetünknek
 Igéket, melyektől a félhalott
 Sötét halál rémképi messze tüntek,
 S a Jairus lánya — föltámadott!
 A „Véres könyv“, „A bujdosó naplója“,
 A „Csataképek“ ihletett nyomán
 Enyhült a lelkek könyé és véradója,
 S egy-egy sebed gyógyult, szegény hazám!

S mikor a vérkeresztesség elmúltával
 Lecsendesült a zugó népvihar,
 Egy név hangzott a csöndességén által
 Együtt a nemzet hév imáival,
 Egy név, a melybe vetve volt reménye,
 Melyről imádva tud csak szólani —
 Egy név, a nemzet drága szemefénye
 A szent forrásnak öre: Jókai!

S a csoda-forrás színezüst hulláma
 Ömölt, ömölt a költő lelkiből,
 A pusztuló hon tereit bejárta,
 S a vén nemzet-fát, mely már-már kidől,
 Biztatta multtal, áldott szebb jövővel,
 Festett sötét arczára vig derűt,
 S mely azt hívé: szebb napja soh'se jő el,
 A nemzet őt hallgatta, mindenütt!

S a jóslat teljesült. A seb begyógyult,
 S a melyben kételkedtünk szüntelen,
 Áldott jövőre vált a rég sajtó mult,
 S egünkön a szívárvány megjelen.
 S leszól az égből ősz Hadur, az áldott,
 Kit megtagadtak annyit s anyyan,
 A profétához, a ki köztünk állott:
 „Im, ez az én szerelmes, hű fiam!“

S megengedé, hogy ezredévek irjon,
 S megérjen egy dicső félszázadot!
 Mert ezredévünk bármi fénynyel birjon:
 Legszebb jel az, mit hozzá ő adott!
 Széchenyi és Kossuth s Deák nevéhez
 Fűzzük félszázadával Jókait,
 Ki érzi azt, hogy nemzetünk mit érez,
 S ki tenni, hinni, élni megtanít!

Ó szólj tovább, csodás, teremtő lélek,
 Ne tedd le azt a tollat, Jókaink!
 Érintsd e tollal a vak, örök éjet,
 S piros hajnállá válk árnya mind!
 Érintsd a csüggedőt, a fáradt lelket
 S teremni kél az, s kész a győzelem;
 Érintsd, a hol szemünk már mit se lelhet,
 A Kárpát szirtjét — s virágot terem!

Hitünk, reményünk lelkes élesztője,
 Világra szóló szellem: áldalak.
 Te voltál egykor a nemzet jövője,
 Reményt adó egy gyász-korszak alatt!
 Most, kiderült az ég s a magas mennybolt
 Sugár özönje közt neved ragyog,
 S áldják azt egy szóval, minő soh'sem volt,
 Az ezred évet ülő magyarok.

Varadi Antal.

* Szavaltta Zalai Mihály főgimnáziumi tanár a pécsi Jókai ünnepélyen január 6-ikán.

körben megnyilatkozott a kegyeletes hála érzete az elhunyt halhatatlan hős iránt, hogy a bizottság a sokoldalú biztatásnak engedve elhatározta, miszerint a gyűjtést immár kiterjeszti a Klapka-tábornoknál Komáromban, fényes hadvezéri szereplése színhelyén emlendő emlékszóbor költségeire is.

Klapka György szelleme nem szorul ugyan emlékre. Örök időkre világít az, mint a nap, mely kisértőz a földön fényét és melegét. Halhatatlan a névtelen hős is, ki életét a szabadság szent eszméjének szentelte; minden idők előtt nagy az ő neve, ki ezeket vezetett, buzdított és lelkesített a világ-eszme érdekében.

Ő nem szorul emlékszóborra, de igenis szükségét kell hogy érezzük mi, kik az élet realismusában rászorulnak minden emlékre, hogy lelkünk impulzust, elménk örök tanúságot merítsen a multakból.

Klapka tábornok, Komárom hős védője hazája földjében jeltelen sírban nyugszik. De kegyeletünk ott örökdió a sírnál, kegyeletünk nem csak síremléket, de fényes emlékszóborot is fog emelni a dicső elhunytak.

E szózat tetté fog válni és nem kételkedünk benne, hogy minden magyar hazafi hozzá fog járulni ama óhajunkhoz:

Emléket a halhatatlan hősnek, emléket Klapka tábornoknak!

Hogy a gyűjtés szigorúan ellenőrizhető legyen, a bizottság akként intézkedett, hogy a gyűjtővek számozottassanak és a budapest-terézvárosi pénztár bélyegzőjével megjelöltessenek. Tehát egyedül az a gyűjtőív tekinthető hivatalosnak, mely a nevezett pénztár bélyegzőjével van ellátva.

A gyűjtött összegek átvételére egyedül a budapest-terézvárosi takarékpénztárt hatalmazta fel a bizottság. Hazafias tisztelettel kérjük tehát, a pénzt közvetlenül a „Budapest-terézvárosi takarékpénztár, Budapest, Andrassy-ut 5. szám” címére elküldeni.

A takarékpénztárban begyűlt pénzeszegeket a hírlapokban fogja a bizottság nyugtázni.

A magyar nemzet kegyelet-érzetében és lelkesítésében bizva küldjük im szét a gyűjtőveket. A szegény ember filléréivel, a gazdagok nagy adományával kerüljenek azok vissza minél hamarabb, hogy nemsokára fényes emlék hirdesse a magyar nemzetnek halhatatlan hős fia iránt még a síron túl is táplált halálját. Budapest, 1893. november havában. Hazafias üdvözléssel. A Klapka-emlék bizottsága nevében: Tuba János Komárom város országgyűlési képviselője, a bizottság elnöke. Gonda József a bizottság titkára.

Lapunk szerkesztősége a legszivesebben vállalkozik ezen hazafias célra szánt adományok közvetítésére s azokat lapunkban nyilvánosan fogjuk nyugtázni.

Berdin György kivégzése.

Pécs, 1894. január 10.

A társadalom egy olyan salakja fölött hajította ma végre az igazságszolgáltatás a földön képzelhető legszigorubb ítéletet, a kitől csakugyan szerencse, hogy megmenekült az emberiség. Vad, kegyetlen, irgalmat nem ismerő, eltévelyedett embernek nevezett lény, a kit legfeljebb csak azért sajnálhat a nemes-szívűség, mert Isten képe volt teremve, de lelkes-szive elvadult állapotában távol állott attól az eszményi magasságtól, a hová feljutni mindenkinek erkölcsi kötelessége még a mai önző, sivár gondolkodású világban is. Ha valaki, tartozék bár a társadalom bármelyik osztályához vérgigéért, önmaga veszi kezébe illetéktelenül az igazságszolgáltatás pálcáját ember-társa fölött, még meg tudjuk érteni, bár el kell, hogy ítéljük a közérkölciség szempontjából; ámde ki hitvány pénzért jötevéjét, kenyéradóját, ki ráadásul még hozzátartozóival is csak jóságát érezte, alávaló gaz módon s oly kegyetlenül tudja kivégezni, annak számára nem lehet könyörület. Azt csak Isten bocsáthatja meg az ő végtelen könyörületességével, ember azonban nem.

A pécsi kir. törvényszék Sável Kálmán elnöke alatt 1893. év április 26-án mondta ki az ítéletet, mely szerint Berdin Györgyöt a gyilkosságban és rablásban bűnösnek mondván ki, őt kötél által való halállal bünteti.

A pécsi kir. ítélő tábla ez ítéletet helyben hagyta. Az ítélőtáblától ezután az iratokat a m. kir. Curiahoz terjesztették föl.

Berdin a fogházban.

Amint Berdint a kir. törvényszék épületéből az ügyészség fogházába vitték s mögötte bezáródtak a külvilágot tőle elzáró nehéz kapuk, a végtárgyalás alkalmával s az egész vizsgálat során tanusított magatartása mit sem változott. A megbánás legesekélyebb jele nélkül beszélt. Megátalkodott, konok maradt. S teljes közömbösséggel élte napjait. Tartózkodó, óvatos volt. A világról sem árult volna el semmit, a mivel esetleg föltárhatta volna lelki állapotát. Nagyon vigyázott magára. A fogházban viselkedése rendes volt. Panaszra egyáltalán nem szolgáltatott okot. Olykor-olykor könyveket kért és figyelmesen olvasgatott. Mindig reménykedett. A kir. tábla helyben-

hagyó ítélete azonban némileg lesújtotta, s ez fokozódott addig, míg annyi idő telt el, a mennyi az első s másodbirósági ítélet közt volt. A harmadbirósági ítélet késedelme újra reménytel töltötte el.

A Curiai ítélet leérkezése.

A Curiai ítélet szombatn reggel érkezett a pécsi kir. törvényszék elnökéhez. Sável elnök bizalmas uton azonnal értesítette Zsolnay György kir. főügyészi helyettesét az ítélet megérkezéséről. Zsolnay a fennálló szabályok értelmében megkereste még az nap a budapesti kir. ügyészt, hogy bocsássa rendelkezésére Kozareket. A megkeresést vasárnap délután sürgöny útján megsürgette. Hétfőn délelőtt jött meg a sürgöny, hogy Kozarek kedden reggel megérkezik. Zsolnay fölívta Reeh alkaptányt, hogy küldjön le egy rendőrt a vasuti állomáshoz s ha Kozarek megérkezik, rögtön tudósítsa. Reeh a rendőr-szakaszvezetőt küldte le Kozarek kedden a reggeli vonattal jött meg 2 segédjével s a Hajó 10-ik számú szobájába szállt, s rövid idő alatt 9 deczi boroviczkát ivott meg az utóbbi napok fáradozalmaira. E hó elején ugyanis Belováron egy gyilkosnőt akasztott föl. Belovárról hazament Budapestre s ott érte őt a kir. ügyész rendelete a Pécsre való lejárólására. A rendőr-szakaszvezető Zsolnaynak reggel hét órakor jelentést tett. Zsolnay miután Kozarek ittlétéről személyesen meggyőződött, Sável törvényszéki elnököt azonnal értesítette s egyuttal kérte, hogy az ítélet kihirdetése a népesödület elkerülése végett a fogházban történjék meg. Sável megadta az engedélyt. Berendezték hamarosan a fogház emeleti termét, mely ima és tanterem. A bíróság számára fent egy nagy asztal volt zöld posztóval leterítve, Kevéssel nyolcz után beléptek a terembe: Sável elnök, Cziglányi, Hardy bírák, Kletzár, Ehrentletzberger jegyzők, Nagy dr. kir. alügyész és Egry Dezső dr. védő. Ott voltak még a hírlapírók, és néhány ügyvéd. Amint a bíróság elhelyezkedett, 2 börtönőr behozta Berdint. — Rabruhában volt. — Jól nézett ki. — Nem tudta, mi vár rá. S dicsérettel emlékeztünk meg arról a nagy fegyelméről, mely a kir. ügyészségnél uralkodik, mert bár ott mindenki tudta, hogy a halálos ítélet leérkezett, senki sem árulta el Berdint előtte. Berdin már korán reggel sétára volt bocsátva a fogház udvarán. Vidám jókedvű volt, fűtörészt. Mikor beszólitották, katonás lépésekkel, egyenes tartással lépett be fölemelt füllel s a közepén állott meg, sapkáját balkezeiben tartotta, jobb kezével pedig lábát mereven megfogta. Az általános kérdések után a személynazonosság konstatáltatván, Sável kir. tszéki elnök a következő

ítéletet

olvasta föl:

Ő fősége a király nevében. A m. kir. Curia gyilkosság és rablás büntetvével vádolt Berdin György, továbbá orgazdaság büntetvével vádolt Máj Jánosné szül. Furmann Julianna és özv. Wohlrab Edéné szül. Kovács Róza ellen a pécsi kir. tszék előtt folyamatra tett s ugyanott 1893. évi április 26-án 2207. sz. a. a pécsi kir. ítélőtábla által pedig vádlottak, ezek védői és a kir. ügyésznek felebbezésére és hivatalból 1893. évi június 27-én 1596. sz. a. elintéztett bűntünet mindhárom vádlottnak, a védőknek és a kir. ügyésznek felebbezése folytán, valamint hivatalból is 1893. évi szeptember 15-ik napján tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vevén következő ítéletet hozott. Tekintve, hogy Berdin György vádbeli cselekményének célja jogtalan vagyonszerzés volt, mi minden más körülménytől eltekintve a számítás és ezzel kapcsolatos előre megfontolás nélkül meg sem valósítható, az adott körülmények mellett pedig az eltulajdonítandó érték birtokosának megölése nélkül létesíthető alig volt, és ebből kifolyólag azt kell bizonyítottnak elfogadni, hogy az emberölés, mint a jogtalan vagyonszerzés végrehajtásának keresztülvitelére szükséges kiviteli cselekmény vétetett a tettes által megfontolás alá és ehhez képest, még ha a kivitelre kínálkozó alkalom vádolt által nem is lett volna előkészítve, mégis az előre eltökélt szándék végrehajtására kínálkozó kedvező alkalom lett általa céljának elérésére felhasználva; tekintve továbbá, hogy vádolt önvallomásából bizonyítottan veendő, hogy a megöltnek élete veszélyes bántalmazására alkalmas eszköznek birtokában már akkor volt, még mielőtt a cselekmény befejezésére felhasználta bárdot (vagy szekerczét) kézhez vette és ily körülmények mellett nem bír döntő jelentőséggel az, vajjon ezen eszköz bárd, kalapács, vagy szekercze volt-e? tekintve, hogy vádolt az előre eltökélt és jól megfontolt szándék iránt a vizsgálóbíró előtt szabályszerű módon jegyzőkönyvben foglalt önvallomásaiban minden kényszer nélkül többszörösen tett beismerést, a beismerés pedig azon körülmény miatt, mert az önvallomások Zima Károlyné szül. Herold Máriát terhelő részükben valótalanként bizonyultak, el nem vehető és pedig már azért sem, mert vádolt e beismerés visszavonását elfogadhatatlan nem indokolta és mert épen a beismerésben előadott tényállás a bonczjegyzőkönyvvel megállapított tárgyi adatokkal teljes összhangzásban van; az ölésre irányított és előre megfontolt szándék ezen és az alsó birósági ítéletekben felhozott indokokból is bizonyítottan veendő. A beszámításra vonat-

kozólag pedig figyelembe véve vádolt büntetlen előélete és részleges, de nyilván csak az ellene nehezéző bizonyítékok sulya alatt tett beismeréséből következtetendő enyhítő körülményekkel szemben, súlyosított gyanánt azt, hogy a gyilkossággal rablás, mint önmagában is súlyos beszámítás alá eső cselekmény van halmazatban; továbbá hogy vádolt cselekményeit szolgálatazó gazdája ellen, kinek hűséggel tartozott, követte el; hogy gazdája részéről nemcsak szelid bánásmódban részesült, hanem kivüle ágyasa és ennek gyermeke is a meggyilkolt házában találtak menedéket és részesültek ellátásban, tehát vádolt gazdája iránt hálára is kötelezve volt; végre hogy hazug vallomását, mintha őt Zima Károlyné bérgyilkosul fogadta volna, még akkor is fenntartotta, midőn meggyőződhetett, hogy ez ártatlanul vizsgálati fogságot szenved, tehát figyelemmel arra, hogy ezek egybevetése szerint a súlyosított körülmények az enyhítő föltételek túlnyomók és így vádolt mellett a B. T. K. 91. §-a nem érvényesíthető: a kir. ítélőtábla ítélete ezen és az abban felhozott, valamint az első bíróság ítéletéből eltogadott indokokból helybenhagyatik. Kelt Budapesten 1893. évi szeptember hó 15-én. Záradék: A nagymélt. m. kir. igazságügyminiszter urnak 1893. évi december 27-én 48601. J. M. sz. a. kelt átirata szerint Ő császári és apostoli kir. Felsége Bécsben 1893. évi december 23-án kelt legfőbb határozatával megengedni méltóztatott, hogy a gyilkosság és rablás büntetési miatt jogérvényesen kötél általi halálra ítélt Berdin György irányában az igazságszolgáltatás rendes lefolyása akadálytalanul bekövetkezhessék. Kelt a kir. Curiaának Budapesten 1894. évi január 4-ik napján tartott üléséből.

Az ítéletet Berdin feszült figyelemmel hallgatta mozdulatlanul. Az elnök többször ránézett. Mikor az utolsó szó is elhangzott, Berdin tetőtől talpig megmozdult és nagyot sóhajtott, de ismét rendbe szedte magát s daczosan az elnök felé tekintett. Az elnök kérde: Megértette-e az ítéletet: Igen, válaszolta halkán Berdin, és ismét megmozdult, fejét daczosan fölemelve.

Az elnök az ítélet végrehajtására határidőül, jan. 10-dikének reggeli 7 óra 30 percét tűzte ki; és fölszólitotta Berdint, hogy a hátralévő idő alatt készítse el lelkét a halálra. Térjen magába, bánja meg bűnét s az Istentől kérjen irgalmat bűnös fejére, miután számára a földön kegyelem nincs. Leikészt fog kapni, ki őt előkészíti a nagy utra. Ezután Berdin azt a kérdést intézte durva hangon, követelően az elnökhöz: Milyen lesz a végrehajtás? Elnök: Kötél általi. Katona voltam, pattant föl erre Berdin, — inkább agyonlőni, vagy agyonszurni. Még szeretett volna beszélni, de az elnök elámulva vakmerőségén s megátalkodott konokságán, melyet az egész aktus alatt tanusított, kezével az ajtó felé mutatott s azt mondta: Elmehet! Erre a börtönőrök kivezeték. A folyosón felkiáltott:

— Imádkoztam, sokat imádkoztam, bízam a kegyelemben. Nincs Isten! — és dühösen tovább ment. A jelenlévők Berdin magaviselete fölött megbotránkozásuknak adtak kifejezést. Ekkora konokságot csakugyan ritkán lehet látni.

A börtönőrök a hivatalhelyiségek mellett lévő vasrácsontuli első szobába vezették. Ez az ő utolsó lakása. A fehérre meszelt szobában egy összehajtott rabágy, asztal, 2 szék és a vaskályha van. A mint a szobába lépett, ingerülten járt föl s alá. Néhány percz mulva fölkiáltott: Hol az ügyvédem? Azt felelték neki, hisz ott volt az ügyvéd az ítéletkiáltásán. — Nem láttam; — mormogta maga elé. Hogy védőjét nem ismerte meg, azt bizo. yítja, hogy bel-sejében rendkívüli megindulást kellett éreznie, melyet minden áron palástolni akart. Nem akart gyávanak látszani, ő a volt katona. — Nem tudná az ügyvédem, szolt később — kicsinalni, hogy golyó elé állítsanak? Katona voltam, a kötél irtóztató... Később aztán ilyen szókra fakadt: Inkább egy 9 czeinti méteres ágyu elé, mint a kötél alá s megrázkódott.

Az utolsó órák.

Berdin czellájában, bár eleinte minden áron a közönyöst akarta játszani, csakhamar odaig jutott, hogy nem tud kibékülni sorsával. A halált még csak elviselné, de a kötél... Ettől nagyon fél. Erre a gondolatra egész testében összeborzad. Midőn a börtönőrök rendeltetve megvasalták egyik kezét egyik lábával, keservesen kelt ki ez eljárás ellen. A börtönőrök megnyugtató szavai után elhallgatott, zsebebe nyult, kivette onnan kis olvasóját s buzgón imádkozott. Az imádkozás után az ablakra nézett, épen besütött a biborfényben ragyogó nap, megaranyozva sugaraival az egész tájat. Fölsóhajtott s gúnyosan így szólott: Tizenhárom hónapig nem láttam napsugarat és épen ma ragyog le reám. — Zsolnay kir. főügyészi helyettes, ki bámulatra méltó idegrendszerrel tesz eleget könnyűnek épenséggel nem mondható hivatalos kötelességének, az ítélet kihirdetése után nemsokára fölkereste Berdint s megkérdezte, mi a kívánsága? — Az a kívánságom nagyságos uram, hogy vegyék le rólam ezen az utolsó napon ezeket a vasakat. Ugy se csinálók én már semmit. Ne féljenek. Mikor Zsolnay kijelentette, hogy ez a kérelme nem teljesíthető, kívánjon valami mást. Akar-e enni? — Hozzanak hát akármit. Ha tetszik, megeszem —

válaszolta Berdin. Akkor nem kap semmit, válaszolta a főügyési helyettes. — Hát úgy is jó, mondta Berdin s maga elé bámolt. Nemsokára ezután sonkát és kenyeret kért. Kérelmét teljesítették. Mikor a sonkát elébe tették, ezt a megjegyzést tette, miután a sonkára egy pillantást vetett: Minek adnak nekem öreg sonkát? Ez úgy néz ki, mintha már a föld alatt lett volna. Aztán minek is egyem már én? Azért, hogy több legyen, a mi elrothadjon? A bátorításra aztán mégis csak hozzálátott a falatozáshoz. Megevett 2 hatalmas szeletet. Majd azt mondta: Szomjas vagyok. (A sonka megkivánta a bort.) Eléje tettek egy fél liter közönséges bort. Néhány pohárral ivott belőle. Zsolnay egy finom szivarral is megkínálta, elfogadta ugyan, de csak félig szitta el. Még délután is ott volt az asztalán.

Ezután Zsolnay intézkedett a lelkész kirendelése iránt. Halmi Vazul szentferenczi szerzetest küldték le melléje. Egry Dezső dr. Berdin védője ez alatt fél kilenczkor a következő sürgőnyt intézte őfelségéhez: Ő cs. és kir. Felsége I. Ferencz Józsefnek, Ausztria császáranak, Magyarország apostoli királyának stb. Bécs. Apostoli Felség! Legkegyelmesebb Uram! Kötél általi halálra ítélt Berdin György számára, tekintettel büntetlen előéletére és az osztrák-magyar tüzéségnél tanúsított példás magaviseletére, esedezem Főlségednek legmagasabb kegyelméért. Egry Dezső dr. ügyvéd.

Kilencz óra tájban Berdin védőjét hívatta, ki csakhamar meglátogatta őt. Berdin arra kérte, hogy sürgöny útján kérelmezze őfelségétől az ítéletnek golyó általi halálra való átváltoztatását. Ő katoná volt, nem akar akasztófán elpusztulni. Egry biztatta, hogy csak reméljen.

Berdin igazságtalannak tartja az ítéletet. Vannak — úgy mond — olyanok is, kik négyszeres rablói bűnösséget követtek el, mégis megkegyelmezték nekik s kaptak 15 évet, ő pedig csak egyszerest követett el, még sem kegyelmezték meg neki. Pécsen más igazság van, — mondá.

Eleinte — mint jeleztük — makacs volt, visszautasító, később azonban mindinkább megtört, úgy annyira, hogy a délután folyamán minduntalan zokogásban tört ki s a feléje nyújtott feszületet többször megcsókolta.

— Nem én vagyok az oka — mondta védőjének. — Herold Mari 2 embernek vette el az életét. Először elvette az urát én általam, most pedig elveszi az én életemet.

Délután Berdin ismét hívatta Egryt. Ugyanekkor kívánta látni volt szeretőjét Máj Juliannát. Mikor ez belépett hozzá, alig tudta leküzdeni nagyfokú felindulását. Szemrehányást tett neki, miért nem látogatta meg többször fogsága alatt. A nő sirva fakadt s nagy sajnálatot mutatott egykori kedvese iránt. Berdin kérdezte: Megkaptad e ama leveleket, a miket a fogházból neked írtam? A nő azt felelte: Nem. Erre Berdin keserűen kifakadt a fogházfelügyelőség ezen eljárása ellen. Berdin tovább így folytatta: Apámat nem sajnálom, mert nem él, az anyámat sem, mert a föld alatt nyugszik. Bátyámmal sohasem törődtem. Senkit sem sajnálok, csak téged anygáalom. Ezután kérdezősködött kis nevelt leányuk után, és kérdezte, hogy miért nem hozta azt is magával? Ezen utolsó találkozás alatt Berdin mindjobban érzékenyült és emléklül átadta neki azon olvasót, a melyből fogsága alatt minden nap imádkozott, és egy kis tallért Mária képével. Mikor ez utolsó emléket átadta, zokogva borult székére. Ezután kölcsönös zokogás közt Máj Julianna elhagyta a cellát. Berdin ezután beszélt még katonai élményeiről, hogy Laibachban szolgált helyőrségben. Főlebbvalói szeretették. Ezután ismét kérte Egryt, hogy kérelmezze a halálos ítéletnek golyó általi megváltoztatását. Környezetének ismételve mondta, hogy nem hiszi, hogy bitófán fog meghalni, ha már a halált ki nem kerülheti. Ez rögeszméje. Abban a hiedelemben él, hogy ő, mint volt katoná, kívánhatja, hogy katonai kivégzésben részesüljön.

A lelkész tanítását egész odaadással fogadja s a feléje nyújtott feszületet készséggel csókolja meg. Azt is mondta, — bár már 3 éves korában akasztották volna föl, akkor nem kellene ekkora szegényt vallania a világ előtt. A gyónásra való készségét is kijelentette, valamint azt is, hogy reggel a kivégzés előtt meg fog áldozni.

Az elitélthez az ügyészség, a törvényszék tagjain és a védőn kívül senkit sem bocsátottak be, bár Zsolnayt ugyancsak ostromolták, még hölgyek is, a kik látni óhajtották volna Berdint utolsó óráiban.

Este 6 órakor Berdin ismét magához kérte védőjét és azon kérését terjesztette elő, hogy Máj Juliannával meg egyszer szeretne beszélni és hogy őt kerestesse föl; azután arra kérte, hogy a kir. ügyészségnél lévő kufferét, melyben az ő és Máj Julianna fehérneműi vannak, Máj Juliannának kiadják. Ujra megkegyelmezését hozta elő. Attól félt, hogy a kegyelem későn érkezik meg számára.

Ez alkalommal azt mondta, hogy neki előérzete volt erről a halálos ítéletről. Mikor reggel fölkel és rabtársai üdvözölték, nem felelt nekik. Mikor bakancsát felhuzta, a szij elszakadt, erre azt mondta rabtársainak, mi ma még elszakadunk egymástól s

bocsánatot kért mindenkitől, ha megbántott volna valakit valamivel. A rabok erre nagyot kacagtak s bolondnak deklarálták Berdint. És csakhamar belépett a börtönőr és az ítéletkijáratásra vezette föl Berdint.

Nagy Géza alügyészt, ki nála szintén megjelent, szemrehányásokkal illette: Köszöm szépen ügyész ur, hogy ilyen csúf halállal kell megválnom a világtól. Más alkalommal pedig ezeket mondta: Kivánom, hogy mindnyájan így haljanak meg, kik ezen sorsomnak okozói.

Zsolnaynál a tegnapi nap folyamán nagyon sokan jelentkeztek jegyekért. Egyik a másikkal adta a kilincset. 150 jegyet adott ki. Délután már mindenkit visszautasított. A lelkész részére tegnap éjjel az ügyészségnél rendeztek be éjjeli szállást.

Tegnap este Berdin már teljesen meg volt törve. Többször görcsösen zokogott s a feszületet csókogta. A vad daczos, konok, megátalkodott bűnösnek vége, a haláltól való félelem, az élethez való ragaszkodás megmutatta, hogy közönséges rablói bűnös, a ki nem érdemel szánalmat.

A kivégzés.

Tegnap este háromnegyed 8 órakor Máj Julianna ismét megjelent Berdin cellájában, miután ez jóízűen megvacsorált, Halmi lelkész intő beszédet tartott hozzá. Ha Berdint szerette eddig, őrizze meg magát továbbra is becsülettel. És ha elveszti is azt a szívet, melyet eddig szeretett, de megtalálja a Jézus szívet, (ezzel Berdin imádságos könyvére mutatott, melybe egy Jézus szíve képet adott ajándékol Berdinnek.) melyet ezután szeretnie kell. Berdin arra kérte kedvesét, hogy a mit egész életén át hangoztatott, tartsa meg, legyen hozzá hű. Máj Julianna erre azt mondta: Meg fogom tartani. Nemsokára utánad megyek. Berdin karjaiba zárta kedvesét és megcsókolta. Máj Julianna keservesen sirt és eltávozott. Ezután Berdin teljesen átadta magát a lelkész gondozásának, a ki őt bűnének teljes beismerésére bírta. Berdin kijelentette ezután, hogy megérdemli a büntetést. A lelkész 11 órakor távozott tőle. Éjfél után egy óráig egy huszárszázados volt nála, kinek távoztása után nagyon fel volt izgatva a következő nap iszonyaitól.

Berdin az egész éjszakán nem aludt semmit, hanem szüntelenül imádkozott.

A lelkész ma fél 6 órakor ment hozzá. Őt órák előkészítette a szent áldozásra. Aztán együtt a börtönőrök kíséretében fölmentek a fogház kápolnájába, hol a lelkész csendes misét mondott, mely alatt Berdin a legnagyobb ájtatossággal imádkozott és megáldozott. Az áldozásra föloldták bilincsei alól.

Midőn visszamentek a cellába, Berdin megreggelizett. Egy csésze kávéval evett meg egy kifivel és 2 pohár konyakot ivott. Ezután a lelkész a minden szentek litániáját elvégezte. Berdin imádkozott nagy áhitattal a római pápáért, az anyaszentegyházért, elismeréséért és a Szűz Máriának ajánlta magát, ki iránt — mint mondá — egész életén át különös tisztelettel viseltetett. Majd boldog kimulásaért imádkozott. Zsolnay 5 percczel fél nyolcz előtt bejött a cellába. A lelkész arra kérte, hogy még rövid ideig imádkozhassanak. Az ima végével bejötték a börtönőrök, leoldták bilincseit s fölcsólitották az utolsó utra.

Berdin megcsókolta a feszületet s Jézus nevében teljes lelki megnyugvással indult az akasztófa alá.

Az akasztófat már tegnap délután elkészítették. A fogház udvarának közepén volt fölállítva egy elkerített helyen, mely körül a bebocsátott közönség szorongott már hét órától kezdve.

Kozarek segédeivel a bitó háta mögött állott. Berdin az utat a bitóig fölemelt fővel, megtört arccal, de lelki nyugalommal tette meg. Szilárdan ment és folyton imádkozott a lelkészszel, ki oldalán haladt, a bitóra nézve az egész ut alatt.

Mikor Berdint a bitó elé állították, Göbel Gyula kir. törvényszéki bíró fölolvasta a Curiai ítéletet, melynek végével Berdint átadta Zsolnay kir. főügyési helyettesnek, ki intett Kozareknek, hogy teljesítse kötelességét. Berdint a lelkész rögtön letérdeltette, hogy ne beszélhessen és fölaeta neki a pápai áldást. Ezután Berdinnek az volt az utolsó óhajta, hogy a lelkészszel egy olvasót elimádkozhasson. Az imát megkezdték, de Kozarek megakadályozta segédeivel együtt, kik megkötözték kezeit és lábait. Kozarek a hurkot Berdin nyakába akasztotta. Ekkor Berdin, miután a feszületet utoljára megcsókolta, a közönséghez megindult hangon a következő szavakat intézte: Beszélni akarok a tekintetes és nagyságos urakhoz — a pribékek e szavak alatt a bitó alá állították — sok nagy urak vannak itt, de mégis azt mondom, nincs igazság; a következő szavai már halkabbak voltak: Nem a köröszt előtt kell emelni a kalapot, hanem a bitófa előtt. Isten veletek! Ezalatt Kozarek a bitóhoz erősített hátulsó létrán föl mászott, segédei Berdint egészen a bitóhoz helyezték; Kozarek kinyújtotta kezeit, hogy a hurkot megfoghassa. Alig mondta ki Berdin az utolsó szót, a pribékek kirántották alóla a kis lépcsőt — a lelkész ima közt elfordult — s egy szempillantás alatt elég volt téve a földi igazságszolgáltatásnak.

Rövid idő múlva Kozarek jelentette a kir. fő-

ügyési helyettesnek, hogy az ítéletet minden akadály nélkül végrehajtotta.

Később Tolnai és Jellasich dr. konstatálták a halált.

A hullát még egy darabig lógni hagyták a bitón, aztán levették és a bonczoló kamarába vitték.

Hirek.

— **(Kossuth beteg.)** Kossuth Lajos a legutóbbi turini táviratok szerint néhány nap óta beteg. Erősen meghűlt és az orvosa nem engedi ágyából felkelni. Betegségének azonban nicsen komolyabb jellege.

— **(Betegsegélyző pénztári kötelezettség.)** Napról-napra lehet tapasztalni, hogy egyes munkaadók pontatlansága alkalmazottjaikat s úgy saját magukat érzékenyen megkárosítja. A kerületi pénztárnak már számos esetben meg kellett tagadni a segélyt s különösen a kórházi ápolási költségeket azért, mivel a munkaadók akkor jelentették be alkalmazottjaikat, midőn az illető gyógykezelés alatt állott. Természetesen ez első sorban az alkalmazott károsodását idézi elő. Alkalmoszerűnek találjuk ezzel kapcsolatban egy speciális esetet fölemlíteni. A napokban öngyilkossá lett László Alajos a kereskedelmi pénztárnak, midőn még Hirschfeld E.-nél volt alkalmazva, tagja volt, — az új cégfőnök azonban elmulasztotta három hónapon keresztül bejelenteni s így a sajnálatra méltó fiatal ember örökösei elestek a temetkezési költségtől.

— **(Uj albiró.)** Nagy Imre a szegedi kir. tábla volt tanács jegyzője, hétfőn foglalta el albirói állását a pécsi kir. járásbírósnál.

— **(Sorozás Pécsen.)** Az idei főszorozás idejét már megállapították; a sorozás április hó 23., 24., 25., 26., 27. és 28. napjára van tervezve. Az utóállítások terminusai pedig a következők: 1894. május 12-én és 21-én. június 5-én és 20-án. július 5-én és 20-án. aug. 6-án. szept. 5-én és 20-án. okt. 5-én és 20-án. nov. 6-án és 20-án. decz. 5-én és 20-án. Az utóállítások a Scholtz-féle söresarnok egyik helyiségében, mindenkor reggeli fél 9 órakor veszik kezdetüket. Összesen 562 védköteles kerül sorozás alá. Az első korosztályból (1873. évben születtek) 280, a második korosztályból (1872.) 152, a harmadik korosztályból (1871.) 130 védköteles.

— **(Halálozás.)** Schuber Erzsébet f. hó 5-ikén 17 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt Pécsen. — Riva Terézia f. hó 6-ikán hosszas betegség után, 67 éves korában elhunyt Pécsen. — Kasza Ferencz, 2 éves Margitkájá f. hó 7-ikén hosszas szenvedés után elhunyt Pécsen. — Semjéni Németh Kálmán m. kir. postamester, 29 éves korában elhunyt Aranyos-Gyéresen.

— **(Jancsó József nyug. állami mérnök.)** kit m. é. deczember havában helyeztek el a pécsi közkórházban, tegnap nagyon roszul lett. Életben maradásához kevés a remény.

— **(Jókai ünnepély Pécsbányatelepen.)** A pécsbányatelepi tanítótestület a növendékekkel együtt vasárnap d. u. 3 órakor rőták le a nagy iránti tiszteletüket. Az összejövetel a társasági nagyvendéglő dísztermében volt, hova megjelent több előkelő bányatiszt is. Először az ifjuság 3 szólamu „Hymnus“-a nyitotta meg a sorozatot. Komócsy prologját Haffner Vilmos szavalta el szép készültséggel, melyet Schmidt Boldizsár igazgató magyar ünnepi beszéde követett. Ugyanily érteimben méltatta Jókai érdemeit Csermák Alajos tanító német nyelven. Ezt követte az ifjusági szavaltatok Jókai műveiből, melyre az ifjusági dalárda rázendítette a 3 szólamra betanított nagy hatású Insurgensek riadóját. Záróként még a „Szózat“-ot énekelte el az ifjuság lelket emelő érzéssel.

— **(Az egyházmegyéből.)** Fájth Lajos szegzárdi káplán a püspök ő exciája által kinevezett bátaai adminisztrátornak. Áthelyeztettek: Fuchs Vilmos Abaligetéről Duna Szekesőre, Blazekovics István Harkanovciról Abaligetre. Mundbrób Ferencz d.-szekesői segédlelkész betegség miatt a szolgálatától ideiglenesen felmentetett.

— **(Betörés Mohácson nappal.)** Rosenthal B. fia banküzletének kirakatát hétfőn délután 5 órakor 2 egyén föltörte és az ott volt tárgyak közül több értékes arany darabot és értékpapirt ellopott. Hogy az irodában dolgozó személyzetet megfélemlítsék, az egyik a kirakat ablakán, a másik az iroda üvegajtáján keresztül egy egy hatalmas kődarabot dobott be. Az irodában tartózkodó főnök és könyvelők annyira megrémültek, hogy nem mertek segélyért sem kiabálni. A tettesek így nyomtalanul eltűnhettek. A csendőrség a nyomozást rögtön megindította. A Rosenthal cég üzlete a főtéren — Schwarz féle vendéglő mellett — van, tehát Mohács legélénkebb helyén. Ezen vakmerő betörés nagyon felizgatta a lakosságot.

— **(A siklósi társaskör)** f. hó 6-án tartotta évi rendes közgyűlését. Pakuzi Gyula, a kör-elnöke, üdvözölvén a bár csekély számban megjelent tagokat, az ülést megnyitotta. Rövid beszámoló beszéd után úgy a saját, mint a tisztikar és választ-

mány nevében, megköszönvén a multban beléjük helyezett bizalmat, leköszönt. A szavazat szedő bizottság megválasztása után, megkezdődött a szavazás, mely szerint Troll Ferencz dr. elnökké, Tarnóczy Lajos igazgatóvá, Lösch Antal jegyzővé, Köhn Lajos ügyészé, Neupauer János könyvtárnokká, Steinkugler Mihály pénztárnokká, míg Kiegezy Ottó dr, Markusz Miksa dr. Kohárics József, Pakuzsi Gyula, Novák Sándor és Klein Károly választmányi tagokká választattak meg.

— (Szerencsétlenség a Somogyi színtársulatánál.) A szegedi színházban a Jókai-féle „Fekete gyémántok” előadása alatt, egy emelvény, melyen a szereplők közül többen állottak, véletlenül leszakadt, mi által néhányan megsérültek. László Gyula, ki az elmúlt nyáron közönségünk előtt igen szívesen látott színész volt, úgy esett el, hogy lábát kitérte. Állapota súlyos.

Művészet, irodalom.

* Buday László felhívása előfizetésre! Több év óta jelennek már meg verseim elszórtan a lapokban. Most kötetbe gyűjtöm őket, s vállalkozásomhoz a közönség szíves pártfogását kérem. A kötet márczius elején, legkésőbb huszétig jelenik meg csinos kiállításban **Verseik** cím alatt. Mintegy tíz ivre terjedő füzött példánynak egy forint, diszkötésűnek két forint lesz az ára. A gyűjtő-íveket s a megrendelt példányok árát legalább is február közepéig nevére, az „Ország-Világ” szerkesztőségébe (Budapest, VIII., Kerepesi-út 1. sz.,) tessék küldeni. Budapest, 1893. Karácsony napján. Tisztelettel Buday László újságíró. Buday Lászlót, az ifjabb poéta nemzedék egyik legizmosabb tehetségű tagját, fölösleges bővebben ajánlanunk, ismerik őt olvasóink nagyon jól a Pécsi Figyelőből, melynek évek óta egyik legjobb dolgozótagja. A fiatal költő megérdemli a támogatást s hisszük, hogy az nem is marad el.

* **Rajzminták az elemi iskola számára.** Weinberger Alajos székes fővárosi igazgató „Gyakorlati rajzminták” ötödik kiadásban jelentek meg. Ezekben a népiskolai rajzoktatás — szigorúan a miniszteri tantervhez is alkalmazkodva — oly módszerrel és a fokozottság elve szerint úgy van bemutatva, hogy ezt sikerrel használhatja az a tanító is, kinek tanítványai ponthálózatos füzetekbe rajzolnak.

de az is, ki tiszta lapra rajzoltat. A teljes mintagyűjtemény 8 füzetből áll s az ára 1 frt 20 kr. Egyes füzetek (tiz lap) külön is kaphatók s ezeknek az ára 15 kr. Megrendeléseket elfogad: Weinberger Alajos székes főv. igazgató Budapesten, X. Család-utca 16. szám.

* „**Jókai Mór. Ünnepi olvasmányok az ifjúság és magyar nép számára**” ezimen gyönyörű füzetet szerkesztett és adott ki az „Eötvös-alap orsz. tanító-egyesülete”. A negyedfélves füzet 25 olvasmányt foglal magában. A füzet bolti ára 30 kr. Iskolák által megrendelt példányok 25 krajczárba kerülnek. Tíz példány után egy ingyen füzetet szolgáltat a „Singer és Wolfner könyvkereskedő cég Budapest, András-ut 10. sz.”, hol a füzetek megrendelhetők. A befolyó tiszta jövedelmet az „Eötvös alap orsz. tanító-egyesülete” a „Tanítókháza” alapjának gyarapítására fordítja. Melegen ajánljuk e füzetet ifjúságunknak, iskoláinknak és minden magyar embernek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy polgár legény. Vaiszló. Névtelen közleményekre nem reflektálunk.

NYILT-TÉR. *)

Dr. Rásky Béla

ügyvéd

Pécsett, Széchenyi-tér 16. sz.

házban (a pécs-baranyai központi takarékpénztár épületének 1-ső emeletén)

irodát nyitott.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelőséget A szerk.

Laptulajdonos:
NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:
PLEININGER FERENCZ

Szerkesztő:
BOGÁTHY MEDÁRD.

Hirdetések:

Hamisítványoktól óvakodjanak!

Csakis szerezsefejjel valódi.

Első fiumei tengerentúli beviteli társaság

Fiume és társaság

Kapható a legfinomabb fűszer-, csemege- és gyógyfű-kereskedésekben, gyógyszertárakban, kávéházakban és cukrászdákban.

Schönwald Imre

óras és ékszergyáros

PÉCSETT, király-utca 15, a „Hattyu” épületben.

Külön berendezett szétküldési osztály.

Az alább felsorolt tárgyak, eredeti gyári árakon, megrendelésre minden irányban, szétküldetnek. Megkeresések azonnal elintéztetnek.

Egy pontosan kipróbált ébresztő óra 2 frt.
Egy ezüst kettős fedelű Ancer Remontoir óra pontosan kipróbálva 10 frt.
Egy valódi ezüst Tula Ancer Remontoir óra 14 frt.
Egy valódi ezüst egy fedeles henger Remontoir óra csinos alakban kristály üveggel 7 frt.
Egy nickel Remontoir óra kristály üveggel 4 frt 50 kr.
Csinos női arany gyűrű 14 krtos aranyból valódi Ametyit Aquamarin vagy más ékkövel 4 frt 50 kr.
Valódi ezüst karlancz Jongouval legszebb kivitelben 3 frt 60 kr.
Valódi ezüst uri óraláncz legújabb faconban 2 frt 50 kr.
Granát nyakkendőtök különféle szép kivitelben 1 frt 50 kr.
Valódi granát Brochetük vagy karkötők legszebben készítve 3 frt 50—5 frt.
Csinos mellűk valódi Ametyit és igazgyöngyökkel kirakva 4 frttól — 7 frt.

Ujdonság!

Sétabotok valódi ezüst fogantyúval 2 frt 50—12 frt.
Valódi ezüst szivarszิปkák 2 50—5 frt.

Valódi ezüst karkötők tartósan arannyal bevonva (Double) 4 frttól 12 frt.

Ujdonság!

Arany női nyakláncz amulettel 6—40 frt.

Ujdonság!

Sütemény és felszolgáló tálcák a legszebb fajance betétekkel 4 frt 50—24 frt.
China ezüst kenyér kosarak 2 frt 50—12 frt.
Cognac Service legszebb és legújabb angol faconban 18 frt.
Valódi ezüst gyermek étszerek 5—40 frt.
Legjobb Berndorf első minőségű étszerek eredeti gyári áron tucatzja 16 frt.
China ezüst gyertyatartók óriási választékban párja 4 frt 50—36 frt.
China ezüst diszálványok elegánsan és jóíz léssel kiállítva 10 frttól 28 frt.
Valódi ezüst teljes étszer készletek 6—12—24 személy számára csinos Cassetteben összeállítva 120—150—500 frt és feljebb.

Párizsi szemüvegek és orrszorítók főraktára egy legjobb szemüveg ára 2 frt.
egy legjobb orrszorító 1.80 —

Szemüvegek és orrszorítók valódi hegyi kristályból esiszolva (mineralogikus kő) drbja 4 frt.
Minden szemhez alkalmas arany foglaltu szemüvegek és orrszorítók 7 frttól — 16 frt.

Nagy választékban.

14 nap járó inga óra csinos modern szekrényben gyári áron 14 frt.
Gömbölyü nyolez nap járó iroda óra különféle színű tokokban csak 4 frt.
Csinos Stylszerű Salon és ebédlő órák pazar kivitelű szekrényben 18 frttól — 34 frt.
Negyed órát ütő és ismétlő inga óra legszebben kiállítva 30 frttól — 60 frt.
Álló szekrényű legfinomabb bécsi inga óra renaissance stylben gazdag szobrásmunkával 120 frt.
Brillant gyűrűk, Bontonok, Karkötők és nyakékek 25 frttól — 1000 frt.
Női arany Chatelaine lánczok 14 frttól—100 frt.
Legnagyobb választék csinos és legújabb divatu uri arany óra lánczokból 20 frttól—120 frt.
Gyári főraktár a legjobb arany uri és női órákból 16 frttól 300 frt.

Az összes tárgyak valódiságáért kezeskedem.

Monogrammok, ezimerek, egyéb vésnői munkák valamint órák és arany tárgyak műtermemben legjobban készítettnek és javítottatnak.